



TEOLOŠKA RAVNOTEŽA

IZ GOVORA PAVLA VI OD 25. IV 1968.

Pavao VI održao je značajan govor pred velikim mnoštvom hodočasnika dne 25. IV 1968. Na početku govora izriče svoje veliko zadovoljstvo gledajući u tom impozantnom mnoštvu dokaz jedne vjere i jedne ljubavi. To je-dinstvo dokazano je njihovim dolaskom u središte katoličke vjere. Očitovalo se odavanjem počasti predstavniku te vjere. Papa je rekao prisutnima i ovo: *Mi vas trebamo*, tj. Crkva očekuje od svojih sinova da dokazuju na djelu svoju vjeru; da iskazuju prema Crkvi sinovsku odanost; da dokazuju svoj kršćanski život doista kršćanskim djelima. Svima je potrebna budna katolička svijest i vjernost prema Crkvi. I s ovom idejom prešao je na iznošenje nekih neugodnih pojava u katoličkom svijetu. Taj dio govora donosimo na ovom mjestu, jer doista predstavlja programatske smjernice toliko potrebne u idejnom metežu i neuravnoteženim tvrdnjama tolikih teoloških pisaca. Papa je nastavio:

Poznato vam je da povijesni i duhovni trenuci koje Crkva danas proživljava, osobito u nekim zemljama, nisu nimalo svijetli. To za crkvene pastire i za Nas predstavlja predmet duboke zabrinutosti i ponekad velike boli. I tu gorčinu ne prouzrokuje samo činjenica što se nekako sav moderni svijet odalečuje od osjećanja Boga, jer je, tobože, taj svijet ushićen znatnim dostignućima na znanstvenom i na tehničkom polju. Ne može se reći da ta dostignuća traže »smrt Boga« — kako se to netko, nimalo sretno, izrazio; kao da bi uspjesi tražili bezbožni mentalitet, tuđ svakoj religiji. Ne, taj napredak, svojstven modernom svijetu, radije bi tražio viši, dublji, pokorniji osjećaj Boga, čišću i življu religiju, kako pristaje najvišim usponima ljudskog znanja. Ne samo, dakle, da nas toliko rastužuje ta praktična i toliko proširena apostazija od vjere nego pomišljamo na senzibilitet onih koji u Crkvi nose odgovornost, jer osjećaju onaj nemir što uzbuđuje i neka područja katoličkog svijeta.

Ne radi se o nepoznatoj stvari. Crkva je poslije Drugog vatikanskog koncila osjetila sa zadovoljstvom, ona to osjeća i danas, da je došlo vrijeme velikog i uzvišenog buđenja. Milo nam je da to u prvom redu možemo Mi priznati i na to poticati. Ali, Crkva je podnosila boli, i još ih podnosi, zbog meteža ideja i činjenica za koje se ne može reći da odgovaraju dobrom Duhu, niti se može reći da obećavaju onu životnu obnovu toliko obećavanu i promicanu od Koncila. I u nekim katoličkim krugovima odražuje se oprečan ishod jedne ideje: neki su namjesto ideje posuvremenjenja, toliko zastupane od časne uspomene Ivana XXIII, postavili ideju promjene (»l' aggiornamento« uzeli su kao »cam-

biamiento») i na taj način, postupajući protiv jasne istine i protiv pravdnosti, pripisuju tom doista vjernom Pastiru Crkve ne samo obnoviteljske nego, koji put, čak i everzivne ideje u naučavanju i u disciplini te Crkve.

Ima doista mnogo stvari koje se u katoličkom životu mogu ispraviti i modificirati; ima naučavanja koja se mogu produbljivati, integrirati te iznositi dostupnijim načinom; ima normi koje mogu biti pojednostavljene i prikladnije odmjerene potrebama našega vremena; međutim, osobito dvije stvari ne mogu uopće doći u diskusiju: *vjerske istine*, autoritativno sankcionirane od predaje i od crkvenog učiteljstva i *konstitucionalni zakoni Crkve*, s odgovarajućom dužnošću poslušnosti prema nosiocima pastoralne uprave. Krist je tako ustanovio. Crkva je to razvila i protegnula na razne članove mističnog i vidljivog tijela iste Crkve, da budu kao put i utjeha višeobličnoj strukturi Božjega naroda.

Zato: obnovu hoćemo; samovoljnu promjenu — ne. Uvijek živo i novo odvijanje povijesti Crkve, da; historicizam koji bi prekinuo vezu s dogmatskim tradicionalnim pogladom, ne; teološku integraciju u skladu s naučavanjima Koncila, da; konformističku teologiju, u službi slobodnih, subjektivnih teorija, počesto uzetih iz protivničkih izvora, — ne; Crkvu otvorenu prema ekumenskoj ljubavi, prema odgovornom dijalogu, prema priznavanju kršćanskih vrednota što se nalaze kod odijeljenih kršćana, da; irenizam koji bi bio otpadničke naravi, koji bi otkazao vjerske istine ili bi bio sklon da se uniformira nekim negativnim načelima koja su pomogla otcjepljenju tolikih kršćana od centra jedinstva katoličke zajednice, — ne; religioznu slobodu za sve, u krugu civilnog društva — da; isto tako slobodno, osobno pristajanje uz religiju po promišljenom izboru vlastite savjesti, da; slobodu savjesti kao kriterij religiozne istine, koja ne bi bila zajamčena od autentičnog, ozbiljnog i ovlaštenog naučavanja, ne; itd.

U tu svrhu, predragi sinovi, danas Crkva potrebuje vaše svijesti i vašu vjernost. Tu nam utjehu, na Našu veliku radost, donosi ovaj vaš posjet. Crkva treba bistrinu duha svojih sinova; treba njihovu toplu i odlučnu vjernost. Da li ste vi, predragi, nosioci tih jasnih ideja u odnosu na životnu obnovu Crkve? Jeste li vi nosioci onog velikog, dragocjenog, predragog dara vjernosti? Mi se tome očinski nadamo.